

Warszawa, d. 17 stycznia 1920 r.

Naczelne Dowództwo W. P.

Oddział II

~~Sakcja Wojsk - Dyplomata~~

..

/SZTAB GENERALNY/

Ew/4 Nr.2763/II

Raport pełnomocnika w Rzymie.

DO

GENERALNEJ ADJUTANTURY NACZELNEGO WODZA

w W a r s z a w i e.

W załączeniu przesyła się do wiadomości odpis zał.Nr.
2. raportu pełnomocnika wojskowego w Rzymie o sprawie
Rjeki z dnia 5 stycznia 1920 roku Nr.25.

1 załącznik:

Za zgodność:

Bołdyski

w.z.Szefa Sztabu:

Kuliński m.p.

Pułkownik.

NACZELNE DOWÓDZTWO WOJSK POLSKICH

ADJUTANTURA GENERALNA

WARSZAWA

L. Dz. 228/5 dnia 21 I 1920 r.

1 załącz. Wydział.

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

5 stycznia

20

25 RAPORT N°25. ZAŁĄCZNIK N°2.

S P R A W A F I U M A N S K A.

Rząd włoski od początku incydentu z Fiume zajął pewne stanowisko które w następstwie okazało się racjonalnem. Jak o tem donosiliśmy w poprzednich raportach ^N / Impresja d'Annunzia może być uważana za rodzaj słomianego ognia. W każdym razie nie poruszywszy entusjazmu w całym Państwie, była tem samym faktycznie zlikwidowana. Chodziło o to tylko, żeby dać się uspokoić umysłem, a przez blokade wywoławszy trudne warunki egzystencji w mieście powoli skłonić Radę Narodową do traktowania z Rządem. Było to tem łatwiejszem, że w samym mieście dużo było elementów spokojnych i nie chcących ryzykować jego egzystencji dla problematycznych ideałów. Pozatem Rząd nie zaniedbywał drogi perswazyi i począwszy od 7 Grudnia z jednej strony generał Badoglio traktował z D'Annunziem, z drugiej strony major Ciurati i kom. Risio przedstawiciele partyi najwięcej dyscyplinowanej w wojsku ochotniczym, dyskutowali z podsekretarzem stanu sfiorza. Powoli sprawy się układały i ostatecznie z biegiem czasu doszło do pewnego zaostrzenia stosunków między D'Annunziem a Radą Narodową. To zostało urecznionem wysyskanem przez agentów rządowych i jeszcze przed Świątami B.N. kilkakrotnie zwoływane zebrania ludowe zaczęły przechlać się w stronę paktowania z Rządem włoskim. D'Annunzio stara się przeciwdziałać temu, zbierając swoich "arditi" zaczął mianować się kapralem i przeciągać z pieśniami przez ulice miasta. W końcu nastąpiło porozumienie ^{nr 2} z Radą Narodową, która zwoławszy dwa razy zebranie

RAP. N°25 Zal. N°2

ludowe na tak zw. referendum zakomunikowała propozycje Rządu Włoskiego następujące:

"Rząd włoski, który postanowił stanowczo utrzymać w swoim roku linie zawieszenia broni w Villa Giusti potwierdza prawo wolnego miasta Fiume do stanowienia o swoim losie, przyjmuje do wiadomości proklamację, która reprezentanci miasta głęzyli dnia 30 8bra 1918 i stwierdzili przez prawnie wybranych posłów dn. 30 8bra 1919 r. objawiając zarazem, że nie zgodzi się na żadne inne załatwienie sprawy.

Tymczasem rząd włoski skłonny jest do udzielenia miastu Fiume wszelkiej pomocy dla unormowania stosunków życiowych tak miasta jak i okolicy.

Błatego zobowiązuje się:

Wyrobic natychmiast w jednej z instytucji finansowych kredyt dla uregulowania trudności pieniężnych, jakoteż zaprowadzenia niestemplowanej waluty włoskiej.

Ułatwić natychmiastową czynność portu Pizmańskiego według regime'u porto franco.

Rząd włoski zobowiązuje się dalej solennie:

1) Nie zgodzić się nigdy na ~~umniejszenie~~ to by w między czasie prawa suwerenne miasta były przez kogokolwiek zmniejszone lub naruszone.

2) Nie zgodzić się nigdy na żaden układ, któryby nie zabezpieczał przynależności miasta wraz z jego terytoryum do Wielkiej Ojczyzny.

Rap. N°25 Sal. N°2

3) Gwarantować obecnie nietykalność miasta i terytorium i sąsiedztwa regularnym wojskiem, w ten sposób że linia okupacyjna aktualna byłaby przedłużeniem linii zawieszenia broni.

4) Ustanowić milicję lokalną, która magistrat miasta ma za obowiązek wyznaczyć."

Warunki powyższe, przyjęte już przez Radę Narodową i lud nie dogadujący D'Annunzio, który na czele arcybiskupów i kobiet, bardzo poważnie podnieconych protestuje przeciw układom i demonstruje na ulicach. Narazie z powodu Świąt i Nowego Roku wypadki pozostają bez dalszych konsekwencji.

POSELSTWO POLSKIE
W RZYMIE
PEŁNOMOCNIK WOJSKOWY

Oryginał podpisał
E. Katkowski

Generał Podporucznik

2. Członek Misji
POSELSTWO POLSKIE
W RZYMIE

PEŁNOMOCNIK WOJSKOWY

Thaïs de
Yvon